

Laki- ja talousvaliokunnan mietintö n:o 16 hallituksen esityksen johdosta laiksi kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 1 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 14 päivänä lokakuuta 1983 lähettänyt laki- ja talousvaliokunnan valmistelevalle käsittelyä varten hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 104. Asiantuntijoina ovat valiokunnassa olleet kuultavina toimistopäällikkö Toivo Tuominen sisäasiainministeriöstä, hallitussihteeri Raine Vairimaa valtiovarainministeriöstä, valtionapuaasiainsihteeri Urpo Ekström Suomen Kaupunkiliitosta, toimistopäällikkö Vilho Välimä Suomen Kunnallisliitosta, varatuomari Viking Sundström Finlands svenska kommunförbundista, toiminnanjohtaja Paavo Heikkonen Suomen Palontorjuntaliitosta, palopäällikkö Lauri Syrjä Suomen Palopäällystöliitosta, lakimies Matti Koskinen Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitosta, Vantaan kaupungin palopäällikkö Yrjö Salkola sekä Kirkkonummen kunnan palopäällikkö Kai Nurmi. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annettua lakia siten, että valtionosuusprosentteja alennettaisiin 2—10 kantokyläluokkiin kuuluvien kuntien osalta viisi prosenttiyksikköä ja että 6 kantokyläluokkaan kuuluvat kunnat tulisivat oikeutetuksi valtionosuuteen vuoden 1986, kantokyläluokkaan 7 kuuluvat kunnat vuoden 1987 ja kantokyläluokkiin 8 - 10 kuuluvat kunnat vuoden 1988 alusta lukien. Esitys liittyy vuoden 1984 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 1983

Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan jo viiden kerran muutettavaksi palo- ja pelastustoimen kustannuksiin saatavien valtionosuuksien suoritusaikataulua. Tätä ennen muutoksia on tehty vuosina 1976, 1978, 1980 ja 1981. Valiokunta toteaa, että vuonna 1975 annettu laki palo- ja pelastustoimesta on monelta osin toteutunut varsin hyvin, mutta valtionosuuksien suorituksen lykkäykset ja valtionosuusprosenttien alennukset ovat heikentäneet tätä kehitystä. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että hallitus seuraa tarkoin paloturvallisuuden kehittymistä maassa ja ryhtyy tarvittaviin toimiin, mikäli valtionosuusprosenttien alentaminen ja valtionosuuksien suoritusaikataulun muuttaminen aiheuttaa paloturvallisuuden heikentymistä. Valiokunta edellyttää, että hallitus ottaa pian selkeästi kantaa siihen, pitääkö se mahdollisena toteuttaa palo- ja pelastustoimen lainsäädännön alkuperäisiä tavoitteita, ja tekee mahdolliset ehdotuksensa, jotta välttytään toistuvista lainmuutoksista, jotka haittaavat sekä johdonmukaista alan lainsäädäntötyötä että kuntien suunnitelmallista ja järkevää kehittämistoimintaa palo- ja pelastustoimen alalla.

Sen perusteella, mitä edellä on esitetty, laki- ja talousvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Vesterinen, varapuheenjohtaja Järvisalo-Kanerva, jäsenet Hil-

pelä, Kietäväinen, Laaksonen, J. Mikkola, Paakinen, Perho, Renlund, Salminen ja Valli sekä varajäsenet Aho ja Pietikäinen.

Vastalause

Hallitus esittää muutettavaksi kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annettua lakia siten, että valtionosuusprosentteja alennettaisiin 2—10 kantokykyluokkiin kuuluvilta kunnilta viisi prosenttiyksikköä. Lisäksi 6 kantokykyluokkaan kuuluvat kunnat tulisivat valtionosuuteen oikeutetuiksi vuoden 1986 alusta, kantokykyluokkaan 7 kuuluvat kunnat vuoden 1987 alusta ja kantokykyluokkiin 8—10 kuuluvat kunnat vuoden 1988 alusta. Hallituksen esitys kuuluu niihin tulo- ja menoarviolakeihin, joilla valtio kaventaa kuntien valtionosuuksia. Tällöin on kokonaisuudessaan kyse varsin merkittävistä summista, jotka johtavat paineisiin kuntien veroäyriin kohottami-

seksi yhtäältä ja kuntien asukkailleen tarjoamien palvelujen heikentämiseen toisaalta.

Palo- ja pelastustoimen valtionosuuden prosenttilukua on kertaalleen jo alennettu viisi prosenttiyksikköä 4—10 kantokykyluokkiin kuuluvissa kunnissa. Nyt hallitus haluaisi alentaa prosenttilukua vielä viisi prosenttiyksikköä kantokykyluokissa 2—10. Tällöin kantokykyluokissa 4—10 valtionosuutta tulisi laskettavaksi yhteensä 10 prosenttiyksikköä alkuperäisestä. Samoin valtionosuuden piiriin pääsyä on jo neljästi lykätty; viidettä lykkäystä on pidettävä mauttomana.

Ehdotankin,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 1983

Marja-Liisa Salminen